



AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Avrupa Birliği'ne Üye Ülkelerde Avukatlık Mesleği ile İlgili Düzenlemeler¹

ANKARA
24 Kasım 2008

¹ Bu Bilgi Notu Avrupa Birliği Genel Müdür Yardımcısı Sayın Mustafa Akkuş'un koordinesinde, aşağıda isimleri geçen tetkik hâkimleri tarafından hazırlanmıştır:

Ceyda Ümit, Celalettin Dönmez, Ömer Serdar Atabey, Ulvi Altınışık, Alpaslan Mamak, Okan Taşdelen, Bayram Turgut ve Ulya Emiroğlu

Not: Çalışmada ülkeler alfabetik sıraya göre gösterilmiştir.

İÇİNDEKİLER

ALMANYA	1
AVUSTURYA	2
BELÇİKA	3
ÇEK CUMHURİYETİ	4
DANİMARKA	5
ESTONYA	6
FİNLANDİYA	7
FRANSA	8
HOLLANDA	11
İNGİLTERE	12
İRLANDA	14
İSPANYA	15
İSVEÇ	16
İTALYA	17
LETONYA	18
LİTVANYA	19
LÜKSEMBURG	20
MACARİSTAN	21
POLONYA	22
PORTEKİZ	23
ROMANYA	24
SLOVAKYA	25
SLOVENYA	27
YUNANİSTAN	29

ALMANYA

Alman Hukukuna göre avukat, yargının bağımsız bir sujesidir. Buradaki yargı kavramı dar anlamda anlaşılmalıdır; zira avukat, sadece adli mercilerin bir sujesi değildir. Nitekim avukatların görevi sadece mahkemelere çıkmakla kalmamakta, özellikle hukuki meselelerde danışmanlık suretiyle mahkeme öncesinde kendini göstermektedir.

Avukat, hukuki yardıma ihtiyacı olanın danışmanı ve vekili olarak, hakim ve savcılara karşı bağımsız bir görev üstlenmiştir. Bu görevi yerine getirebilmesi içinde, geniş yetkilerle donatılmıştır. Alman Avukatlık Yönetmeliğine göre hukuki meselelerde görüş bildirme yetkisi sadece avukatlara tanınmıştır. Alman Anayasa Mahkemesi verdiği bir kararda, bireylerin hukuki meselelerde bilgilendirilmesinin, aslında devletin asli görevleri içersinde olduğu, ve bu görevin yasa ile avukatlara bırakıldığı, ifade etmiştir. Bu anlamda avukatlar kamu görevi üstlenmişlerdir. Bu tanımlama avukatın kamu hizmeti görmesi şeklinde değil, sadece avukatın gördüğü görevin önemini ifade ettiği, bu bakımdan kendisine önemli haklar yanında ödevlerde yüklediği, şeklinde algılanmıştır.

Alman Avukatlık Yönetmeliği avukatlığın serbest bir meslek olduğunu belirtmiş, ancak bunun yanında avukatlığın esnafılık olmadığını da ifade etmiştir.

Avukat Olabilme Şartları

Avukat olabilmek için;

- Üniversitelerin hukuk fakültelerinde en az 3.5 yıllık bir eğitim programını başarıyla tamamlayanlar, ülke genelinde yapılan sınava girerler.
- Başarılı olanlar hukuk kariyerine hazırlık mahiyetindeki 2 yıllık staja başlarlar.
- Stajyer tüm zorunlu ve seçimlik evreleri tamamladıktan sonra, Eyalet Yüksek Mahkemesi Başkanı, stajyerin staj boyunca aldığı notlarla birlikte sınav kurumuna havale eder.
- Sınav Kurumu stajyerin notlarını inceleyerek sınava alınıp alınamayacağına karar verir.
- Stajyerler sınava girmeye hak kazanırlarsa yazılı ve sözlü sınava girerler. Öncelikle yapılan yazılı sınavlardan adayın belirli bir puan barajını geçmesi gerekmektedir. Bu barajı geçemeyen adaylar sözlü sınava kabul edilmezler.
- Yazılı sınavlardan sonra yapılan sözlü sınav, bir olay hakkında hazırlanan dosyanın incelenmesi ve tartışılması şeklinde geçer. Adaylar staj sonrası yapılacak sınava sadece iki defa katılabilmektedirler. İki kez de başarısız olan adayın bir kez daha sınava katılma hakkı bulunmamaktadır.

Avukatların ücretleri 1 Temmuz 2004 tarihli “Avukatların Ücretlerine İlişkin Kanun” çerçevesinde belirlenebileceği gibi taraflar arasında serbestçe tayin edilebilmektedir.

Almanya'da 1995 yılında yürürlüğe giren, "Ticarî Bir Mesleği İcra Etmeyen Kişilerin Ortaklık Kurarak Mesleklerini Yapmalarına Dair Kanun" ile Avukatlık ortaklıklarının kurulması yolu açılmıştır.

AVUSTURYA

Avukat Olabilme Şartları

- Avusturya’da avukat olabilmek için öncelikle bir hukuk fakültesinden mezun olmak ve bunun ardından 5 yıllık bir mesleki eğitimden geçmek gerekmektedir.
- Bu 5 yıllık sürenin en az 9 ayının adliyelerde ve 3 yılının da bir avukatın yanında stajyer avukat olarak geçirilmesi gereklidir.
- Adaylık süresince en azından 42 günü (yarım gün üzerinden) tamamlayacak şekilde çeşitli konular üzerindeki eğitimler tamamlanmalıdır (örn. 6 günlük medeni usul ve ADR eğitimi).
- Stajyer avukatlar, Bölge İstinaf Mahkemesi’nin düzenleyeceği bir avukatlık sınavından başarılı olmaları ve barolar birliğince güvenilebilir olduklarına yönelik kanaat bildirilmesi halinde avukat olarak baroya kayıt olmak için başvurabilirler. Böylelikle bir büro açabilir ve dava alabilirler.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretlere Dair Bilgiler

Avusturya’da avukatların iş mahkemelerindeki bazı usuller dışında part-time hakimlik yapma olanağı bulunmuyor.

Avukatlar bireysel olarak veya şirket kurarak görevlerini ifa edebilirler. Avukatlık ücretiyle ilgili olarak ise barolar tarafından oluşturulan davalarda alınacak vekalet ücretlerine ilişkin listeler bulunmaktadır. Bununla birlikte avukatlar alacakları vekalet ücretini serbestçe belirleyebilirler; ancak, Baroların disiplin kuralları uyarınca alınabilecek en düşük vekalet ücreti miktarına uymak zorundadırlar.

BELÇİKA

Avukat Olabilme Şartları

- Öncelikle Yargı Kanununun 428. maddesine göre bir avukat adayının hukuk lisansına (5 yıl) sahip olması gerekir.
- Bunu takiben üç yıllık bir staj süresini tamamlamaları 434. maddeye göre zorunludur.
- Barolar Birliği Konseyi tarafından muafiyet tanınmadıkça staj süresi askıya alınmamış veya kesilmemiş olması gerekir.
- Aynı Konsey staj süresince adayların yükümlülüklerine riayet edip etmediğini denetler. Gerekliğinde staj süresini uzatabilir.
- Aday listesinde bulunan bir aday beş yıllık süreden sonra kayıtlı olduğu Baro'nun yükümlülüklerine riayet etmezse kaydı silinir.
- Hukuk doktorasına sahip olmakla birlikte on senedir avukatlık icra etmeyen bir avukata Konsey onursal avukatlık payesi verebilir. Bu on yıllık süre kısaltılabilir.

Avukatlığa giriş yaşı ile ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Hukuk davalarında ancak Yargıtay avukatlığı sıfatı bulunanlar avukatlık yapabilir. Bu avukatların en az 10 yıllık Baroya kayıtlı avukatlar olmaları ve ayrıca Yargıtay Barolar Birliği tarafından açılan sınavı geçmeleri gerekmektedir.

Avukatlar ücretlerine mesleklerinin gerektirdiği alçakgönüllülük esasına göre kendileri belirler. Eğer kararlaştırılan ücret makul değilse Baro Başkanı bu rakamı indirebilir. Kendiliğinden atanan avukatların ücretleri devlet tarafından atanır. Eğer bu konudan doğan bir dava söz konusu olursa aksi taraflarca oybirliğiyle kararlaştırılmadıkça dava halka açık görülür. Kanunun 446 ıncı maddesinin açık hükmü gereğince dava sonucuna göre ücret anlaşması yapılamaz.

Avukatlar bir şirket kurmak suretiyle de faaliyet gösterebilirler. Ancak uygulamada her avukatın müstakil bürosu vardır.

Kanunun 444. maddesine göre avukatlar adaletin ve gerçeğin savunması görevini özgürce yaparlar. Müvekkillerle olan ilişkilerinde edindiği gizli bilgileri ifşa etmeme yükümlülükleri vardır. Bunun yanında görevlerini ifası sırasındaki ifadelerinden dolayı dokunulmazlıkları söz konusudur.

Baroya kaydı olan her bir avukat istisnalar saklı kalmak kaydıyla Belçika'nın herhangi bir mahkemesinde bir davada avukatlık yapabilir.

Kanunla belirtilen hallerde avukat mahkemede veya savcılıkta hazır bulunmak üzere ihtar edilebilir. Eğer bir avukat kendiliğinden bir davaya atanmışsa haklı sebepler göstermesi hali istisna olmak üzere buna uymak zorundadır. Hukuki bir davada eğer bir taraf avukat tutamıyorsa Baro başkanı kendiliğinden bir avukat atar.

Kanunun 437. maddesine göre avukatlıkla bağdaşmayan işler başlığı altında kamu görevlisi veya yargı mensubu olma durumu da zikredilmiştir.

ÇEK CUMHURİYETİ

Avukat Olabilme Şartları

- Avukat olabilmek için; hukuk mastırı içeren bir hukuk fakültesinden (5 yıllık) mezun olmak,
- Bir avukatın yanında veya bir şirkette hukuk görevlisi olarak 3 yıl staj yapmak,
- Herhangi bir sabıka kaydının olmaması,
- Avukatlık yapmaya engel olacak bir disiplin cezası almamak,
- Üniversite öğretim üyeliği dışında bir işle ve avukatlık mesleğiyle uygun düşmeyen faaliyetlerle uğraşmamak,
- Avukatlık sınavından başarılı olmak ve
- Avukatlık yemini etmek gerekmektedir.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Çek Cumhuriyetinde avukatlar bireysel veya şirket halinde faaliyet gösterebilirler. Avukatlık ücreti esas olarak avukatla müvekkilin anlaşmalarına tabi olmakla birlikte; böyle bir ücret belirlenmemişse bu konuyla ilgili Adalet Bakanlığı genelgesi uyarınca belirlenmektedir.

DANİMARKA

Danimarka’da, hukuki prosedürler Adalet Yönetimi Kanununda düzenlenmektedir. Ceza hukukunda iki temel haktan biri suçlamaya cevap verme, diğeri ise yasal yardımdan yararlanmadır. Herkesin istediği avukatı atama ve avukatıyla özel görüşme yapma hakkı aynı zamanda anayasal bir haktır. İlgili kişi istediği takdirde avukat masrafı devlet tarafından karşılanmakta olup, miktarını mahkeme tayin etmektedir.

Avukat Olabilme Koşulları

- Avukatların hukuk fakültesi mezunu olmaları,
- Avrupa Birliği ülkesi vatandaşı olmaları,
- Sabıklarının olmaması,
- Baroya kayıt ücretini ödemeleri, s
- Sosyal güvenlik sistemine tabi olmaları gerekmektedir. Mesleğe kabul için gerekli geçiş süresini Adalet Bakanlığı tayin etmektedir. Avukat olma niteliklerini taşıyan ve baroya kayıt olan avukatlara meslek icrası sertifikasını Danimarka Adalet Bakanlığı vermektedir.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretlere Dair Bilgiler

Avukatın temel görevi adalet hizmetlerinin geliştirilmesi, müşterilerinin hak ve özgürlüklerinin korunması olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, görevini icra ederken avukatın kamu çıkarını da koruması aranmaktadır. Avukatların belirtilen sorumluluklara ve mesleki yükümlülükler uygun davranmadığı hallerde disiplin kurulu, avukatlara disiplin cezası uygulayabilmektedir. Sözkonusu yükümlülükler kendi hesabına çalışan veya bir hukuk firması örgütlenmesi olarak çalışan tüm avukatlara ayırım gözetilmeden uygulanacaktır. Meslek icrasında avukatların bağımsızlığı ilkesi benimsenmiştir, avukatın müvekkilini memnun etmek için meslek etiği ve standartlarının aksine davranmayacağı da özel olarak düzenlenmiştir.

Avukatlar hakkında meslek etiği kuralları, avukatların müvekkili adına hangi koşullarda dava takip edebileceğini, ücret alma usullerini ayrıntılarıyla belirtmektedir. Uzman olmadığı bir konuda, vekillik görevini üstlenmesi, uzman bir meslektaşına müvekkilini yönlendirmesi gerektiği de özel olarak belirtilmiştir. Bu durumlarda yönlendirmesi karşılığında herhangi bir ücret talep edemeyecektir.

Avukatlar hukuk firması olarak tek tüzel kişilik altında, kendi hesaplarına ya da aynı ofisi paylaşmak suretiyle çalışmalarında aynı mesleki etik kurallarına uyacaklardır. Müvekkili ile herhangi bir çıkar çatışması bulunması halinde, vekillik görevinden çekilme yükümlülükleri de mevcuttur. Bu gibi durumlarda müvekkilinden aldığı ücreti iade edecektir Avukatın alacağı ücret adil ve makul ölçüde olmalıdır. Yapılan masraflar, kararlaştırılan ücret miktarını geçtiği takdirde, durumdan müvekkilini derhal haberdar etmesi gerektiği de ayrıca düzenlenmiştir. Ücret karşılığı avukatın makbuz vermesi, yasadan kaynaklanan bir zorunluluktur. Danimarka’da avukatlar Baro Yasasının 44. maddesi uyarınca mesleki teminat sigortası yaptırmakla yükümlüdür. Avukatların karşı taraf avukatıyla ilişkilerinde uyacakları kurallar da özel olarak düzenlenmiştir. Karşı taraf avukatının meslek icrasını engelleyici davranışlarda bulunmaları yasaktır.

Avukatlar yanlarında çalıştırdıkları yardımcı avukatlara (assistant attorneys) gerekli eğitimi vermek, meslek etiği kurallarına uygun davranmalarını sağlamak durumundadır.

ESTONYA

Avukat Olabilme Koşulları

Estonya'da baroya yalnızca avukatlar, avukatların kıdemli katipleri ile avukat katipleri kayıt yaptırabilirler. Baroya kaydolup avukatlık mesleğini icra edebilmek için:

- Estonya'da veya başka bir AB ülkesinde ikamet ediyor olmak,
- Aktif bir hukuk kapasitesine sahip olmak,
- Akredite edilmiş bir hukuk programını tamamlamış olmak,
- Yazılı ve sözlü olarak Estonya diline hakim olmak,
- Dürüst ve yüksek ahlaklı olmak,

Şartlarının sağlamak gerekmektedir.

Bu şartları sağlayan adaylar yazılı olarak barolar birliğine başvururlar ve **yazılı ve sözlü bir sınavdan geçerler**. Barolar birliğinin kurul kararıyla avukatlığa kabul edilenlerin ismi resmi gazetede yayımlanır.

Avukat ünvanı alabilmek için bu şartlar dışında:

- En az 2 yıl avukat katibi olarak veya en az 1 yıl kıdemli avukat katibi olarak çalışmış olmak
- Avukatlık sınavını geçmiş olmak gerekmektedir.Veya
- Hukuk profesörleri veya en az üç yıl yüksek mahkeme üyesi olarak çalışmış olmak
- En az 24 yaşında olmak gerekmektedir.

Baroya kaydolmak için sınavdan geçmek gerekmekte ve avukatlar yemin ederek görevlerine başlamaktadırlar.

Avukat kıdemli katibi veya avukat katibi olarak baroya kaydolup avukatların nezaret ve sorumluluğunda çalışmak için eğitim almış ve sınavdan geçmiş olmak gerekmektedir.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Avukatlar hukuk büroları, şirketleri aracılığıyla veya şirketlerin ortaklık kurması şeklinde de çalışabilirler.

Barolar Birliği bünyesinde mesleki uygunluk komisyonu görev yapmakta ve avukatların periyodik olarak hizmet içi eğitimden geçmeleri gerekmektedir. En az her beş yılda bir bu komisyona alınan eğitimler hakkında bilgi verilmesi zorunludur. Bu komisyon avukatların mesleki uygunluklarını inceleyip gözden geçirir.

Barolar Birliği Avukatlık ücretini belirleyemez, kısıtlayamaz. Vekalet ücreti ancak müvekkille yapılan sözleşmeyle kararlaştırılır. Bu saatlik, sabit veya müvekkile sağlanan menfaate göre kararlaştırılabilir. Avukatlık mesleği için reklam yasağı bulunmaktadır.

Avukatların meslek içi eğitimleri ayrı bir bölümde düzenlenmiş ve yaptırıma bağlanmıştır.

Hizmet içi eğitime katılmayanların veya en son tabi oldukları mesleki uygunluk değerlendirilmesinden veya en son girdikleri avukatlık sınavından itibaren 6 yıl geçenlerin üyelikleri ve mesleki faaliyetleri askıya alınabilmektedir.

FİNLANDIYA

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Finlandiya’da avukatlık mesleği, Avukatlık Kanunu altında düzenlenmiştir. Sadece belirli kriterleri karşılayan ve Finlandiya Baro Birliği’nce kabul edilen kişiler avukatlık unvanını kullanabilirler. Bu kapsamda toplam avukat sayısı 1600’dür.

Finlandiya’da hukuki yardım sağlama konusunda avukatlara bir tekel sağlanmamıştır. Finlandiya Baro Birliği avukatları mesleki konularda denetimle görevlidir. Bu denetim avukatlık bürolarında çalışan diğer hukukçuları da kapsamaktadır, ancak avukat olmayan ve hukuki yardım hizmeti sunan kişiler Baro kontrolü dışındadır. Avukatlık Kanununun gereklerini yerine getirmeyen veya mesleki etik kurallarına uymayan avukatlar son çare olarak Baro’dan uzaklaştırılırlar.

Avukat Olma Koşulları

- Finlandiya vatandaşı veya Avrupa Ekonomik Alanı üyesi devletlerden birinin vatandaşı olmak
- En az 25 yaşını tamamlamak
- Dürüstlüğüne dair şüphe taşınmaması ve yaşam tarzının avukatlık mesleği ile bağdaşıyor olması
- Müflis olamamak ve tam fiil ehliyetine sahip olmak
- Finlandiya’da veya Avrupa Ekonomik Alanı üyesi devletlerden birinde hukuk eğitimi almış olmak. Avrupa Ekonomik Alanı üyesi devletlerden birinden hukuk eğitimi almış olan kişiler için Baro bilgi düzeyini tespit için ilave bir sınav yapabilir.
- Avrupa Birliği üyesi ülkelerin birisinde avukatlık unvanını almış olan bir kimse Finlandiya’da herhangi bir sınava tabi olmadan mesleğini icra edebilir. Ancak bu imkandan yararlanmak için söz konusu ülkede avukatlık mesleğinin en az üç yıl boyunca icra edilmiş olması şarttır.

FRANSA

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretlere Dair Bilgiler

Avukatlık yasasına göre, avukatlık özgür ve bağımsız bir meslektir. Avukat, faaliyetlerini mesleğe bağlılık bilinciyle bağımsız bir şekilde ve yemininde yer alan hususlara bağlı olarak gerçekleştirir.

Müvekkillerine karşı yetkili bir şekilde ve dikkatlice faaliyetlerini yürütür. Avukat müvekkilinin sırdaşı olarak kabul edilmektedir. Avukatlık mesleğinin mesleki gizlilik ilkesi bulunmaktadır. Bu gizlilik sınırsız ve süresizdir. Her türlü yargı aşamasında öz savunması saklı tutulmaktadır. Kanunların izin verdiği ölçüde açıklamada bulunabilir ama mesleki gizlilik hususunu da ihlal edemez. Mesleki gizlilikten kasıt, her türden yazılı belge, yazı kopyaları ve elektronik yoldan iletilmiş olan bilgilerdir. Avukat mesleki gizlilik ilkesine yanında çalışan kişilerin de riayet etmesini sağlamakla yükümlüdür. Şayet avukat, bir avukatlık şirketinde faaliyet gerçekleştiriyorsa; mesleki sırdaş tüm ortaklarının riayet etmesini sağlamakla yükümlüdür. Ceza alanında, savunma hakkını ihlal etmeden avukat kovuşturma ve soruşturma gizliliğine saygılı davranır. Burada müvekkiline dosyada yer alan ve sadece savunma ile ilgili hususları bildirebilir. Avukat ile müvekkili arasında her tür bilgi ve belge takası gizlilik içerisinde gerçekleştirilir.

Aynı dava içerisinde bir avukat şayet kişiler arasında menfaat çakışması varsa bir kişiden fazlasını temsil edemez. Buna tarafların rıza göstermesi halinde temsil edebilir. Şayet yeni bir müvekkilinin davası ile eski bir müvekkilin davası çakışırsa; yani birincisine ait bilgiler, yeni davada yeni müvekkilinin menfaatine olursa bu kişiyi temsil edemez. Bu durum şirket halinde çalışan avukatlar için de geçerlidir. Avukat savunma prensibini ve vicahilik prensibine riayet eder.

Ceza davasında avukatlar soruşturma tamamlanmadan taraflara haklarını bildirir ve savcılık makamına delilleri hakkında bilgi verir. Şayet sanık veya zanlı istisnai bir talepte bulunacaksa, avukat zaman geçirmeden bunu bildirmelidir. Avukat bildirimde bulunması müvekkilinin menfaatlerine zarar getirmeyecekse, açacağı dava hakkında karşı tarafın avukatını bilgilendirir.

Avukat her tür hukuki, ekonomik ve sosyal alanlarda mesleki prensipler ışığında müdahalede bulunabilir. Görevini yerine getirirken başka meslek gruplarıyla işbirliği içinde olabilir. Kanun ve düzenlemelerde belirtilmiş olan durumlar haricinde yazılı herhangi bir vekaletname olmaksızın adli ve idari her türlü kurumda müvekkili adına hareket edebilir. Müvekkillerine her türlü bilgi sağlamakla yükümlüdür. Avukat gerçek ve tüzel kişileri temsil edebilir. Aynı zamanda hakem konumunda, bilirkişi, uzlaştırıcı, anlaşmalı paylaşımı gerçekleştirme yada miras işlerini gerçekleştirme görevlerini de yürütebilir. Bu görevlerini meslek prensiplerine göre ve bağımsız olarak gerçekleştirir.

Görevlerinde bağımsız olarak çalışmakla beraber, avukat kanunların öngördüğü durumlarda vekaletname ibraz etmelidir. Müvekkili adına görüşme yapma, hareket etme veya adına imza atmaya yönelik vekaletname alabilir. Bu tür bir vekaletname spesifik olmalıdır, genel hükümleri kapsayamaz. Avukat müvekkilinin mali temsilcisi olarak tayin edilebilir. Müvekkilini meslek grupları toplantısında temsil edebilir. Vekaletname verilen görevleri açık olarak sınırlandırmalıdır. Avukat şayet vekaletnamede belirtilmiş olan görevi yerine getiremeyecek olursa; bunu hemen vekalet verene bildirmesi gerekir. Avukat yazılı vekaletname olmaksızın mali konularda hareket edemez. Avukat mali yönetime sebep verecek herhangi bir vekaleti, kayıtlı olduğu baronun oluruyla almadan kabul edemez.

Avukat dostane anlaşmalarda müvekkilinin oluru ile hareket eder. Avukat işlemlerinde karşı tarafın avukatı ile muhatap olur, belgeleri direkt olarak karşı tarafa iletmesi halinde bile; bir örneğini ilgilinin avukatına iletme zorundadır. Avukat görüşmelerde müvekkilinin hazır olması yada yazılı izni ile katılabilir. Karşı tarafın avukatı olmaksızın görüşmesi için ise; meslektaşının olmasına bağlıdır, aksi halde baş başa görüşmeleri mümkün değildir.

Kendisine bir dosya tevdi edilmiş olan bir avukat; bu dosya ile ilgili daha önce görevlendirilmiş olan meslektaşlarının olup olmadığını kontrol etmelidir. Meslektaşının yerine geçmeyi kabul eden avukat, bunu kendisine yazılı olarak bildirmelidir.

Görevine son verilen avukatın ise zaman kaybetmeden dosyayı ilgiliye iletmesi gerekir. Yeni görevi alacak avukat meslektaşının alacağı ücretin verilmiş olmasını sağlar ve şayet kişi adli yardımdan istifade ediyorsa buna dair bilgi baroya verilir. Önceki avukatın alacakları ile ilgili sorunlar baroya bildirilir.

Mesleki prensipler dahilinde avukat reklam yapabilir, internet sitesi açabilir, site vasıtasıyla sunacağı hizmetlere karşılık, talepte buluna bankaya para yatırmak durumundadır.

Avukat ve müvekkili arasında anlaşma olmaması halinde; ücret ve giderler, müvekkilin gelir durumu ve davanın zorluğu nispetine göre belirlenir. Ücret belirlenmede esas alınan hususlar; davaya harcanan zaman, araştırma için yapılan çalışmalar, davanın niteliği ve zorluğu, dava konusu anlaşmazlık nedeninin önemi, avukatın giderleri, avukatın meslekteki kıdemi ve uzmanlığı; müşterinin elde edileceği kazanç ve maddi durumu olarak yasadaki belirlenmiştir.

Avukat dosyasını kabul ettiği müvekkilinden peşin olarak gider talebinde bulunabilir. Bu talep edilen peşinat makul olmalıdır. Avukat görevli olduğu dosya ile ilgili yardımına başvurduğu meslektaşının ücretini karşılamak durumundadır. Şayet ortaklaşa bir dava dosyası hakkında çalışılmış ise geliri ortaklaşa paylaşmaları gerekir. Ücretler nakit, çek, havale, senet veya banka kartı ile ödenebilir. Ödenmeyen bir senedi olan avukat ticaret mahkemesinde dava açabilir. Her türlü hesaplaşma durumunda avukat gider dökümünü müvekkiline vermesi gerekir.

Onursal avukat yeminde belirtilmiş olan hususlara bağlı kalmaktadır. 20 yıllık hizmet süresi sonrasında avukat *onursal avukat ünvanı* alır. Temel prensipleri zedelemiş hiçbir avukat onursal olamaz. Baro genel kurulu kararı olmaksızın onursallık geri alınamaz veya reddedilemez. Şayet onursallığın alınması gerekçesi ortadan kalkarsa ilgili kuruldan tekrar onursallığı talep edebilir.

Bağımsız işbirliği ve maaş karşılığı işbirliği şeklinde avukatlar birlikte çalışabilir. Bağımsız işbirliğinde avukat kendi müşterilerini seçebilir. Maaşlı işbirliğinde ise avukatın kendi müvekkili olamaz, şirket adına hareket eder. İşbirliği yapacak avukatın çalışma kontratı çalışma hukuku uyarınca gerçekleştirilir. İmzalandığı 15 günlük süre içerisinde çalışacak olan avukatın bağlı olduğu baro kuruluna yazılı olarak bildirilmelidir. Aynı şekilde kontratta yapılan değişiklikler de bildirilmelidir. Taraflar farklı bir kontrat tanzim etmeyeceklerse veya mevcut akde son vermek isterlerse birbirlerini en az üç ay önceden bilgilendirirler. Ücret konusundaki anlaşmazlıklarda baro gerekli değerlendirmeyi yapar.

İkincil büroların, ülkede ve yurt dışında açılması Fransız yasalarına göre mümkündür. Buna dair bilgi baroya iletilmelidir. Avrupa Birliği ülkelerinde ek büro açılması durumunda Baro kuruluna bilgi verir. Avrupa Birliği dışında ek büro açılmasında baro kurulundan olur olması gerekir ve kurul üç ay içerisinde buna dair cevabını vermesi gerekir.

Yetki alanı dışında bir görevlendirme yapması gereken bir avukat bunun koşullarını müvekkili ile görüşür. Bu işlemler yapıldığında mesleki gizliliğe riayet edilmesini sağlamalıdır. Farklı barolara mensup olan avukatlar arasındaki bir anlaşmazlık olması halinde

tain edilecek üçüncü bir baro tarafından uyuşmazlık çözümlenir. Avukatlar Fransa dışında Avrupa Birliği üyesi ülkelerin barolarına kayıtlı veya Avrupa Birliği baro kriterlerini kabul eden ülkelerin avukatlarıyla birlikte hareket edebilirler.

HOLLANDA

Avukat Olma Şartları

- Her şeyden önce adayın hukuk lisans diplomasına sahip olması gereklidir.
- Avukatlık Kanununun 1. maddesine göre bir avukatın bir baroya kaydının yapılabilmesi için 9. maddede yazılı sınavı geçmesi gerekmektedir.
- Aday avukat 3 yıl süreyle kural olarak en az yedi yıllık mesleki deneyimi olan bir avukatın gözetimi altında stajını yapar. Stajyer avukatın mesleki deneyimi ve donanımı yetersiz görülürse (adayın kısmi mesaiyle çalışması gibi) Barolar Birliği Konseyi en fazla 3 yıl daha bu süreyi uzatır.
- Barolar Birliği staj programını hazırlar. Staj sonunda bir sınav yapılır. Birliğin staj programının hazırlanmasından sorumlu kurulu faaliyetlerine ilişkin raporu her yıl düzenli olarak Adalet Bakanına sunar.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Baroya kaydı yapılan avukat Hollanda sınırları içerisinde hukuki veya cezai her türlü davayı takip edebilir. Bir avukatın üyesi olduğu baronun dışındaki bir baronun coğrafi sınırlarında bir bürosu olamaz.

Baro Başkanı ihtiyaç sahibi bir kişiye zorunlu hallerde resen bir avukat tayin eder. İlgili avukat sadece istisnai hallerde bu görevden kaçınabilir. Resen tayin olunan avukat görevlerini yapmak zorundadır.

İflasını ilan eden bir avukatın avukat olarak çalışabilme yetkisi askıya alınır.

Hollanda'da avukatlar bir şirket veya ortaklık kurmak suretiyle faaliyet gösterebilir. Ancak bunun için her ortağın ya avukat ya da hukuk uygulayıcısı olması zaruridir.

Avukatlar ücretlerini özgürce belirleyebilirler. Müvekkilleriyle olan ilişkilerinde gizlilik kurallarına riayet etmekle yükümlü olup müvekkillerinin çıkarlarını gözetmeleri gerekmektedir.

Ayrıca kısmi mesai hakim olarak atanmaları mümkündür.

İNGİLTERE

Ortak hukuk (common law) sistemini benimseyen İngiltere'de kesin çizgilerle adli-idari yargı hukuku ayrımı bulunmamakta olup, muhtelif kanunlarla Kraliyet adına yapılacak soruşturma usulleri düzenlenmektedir.

Kraliyetin taraf olduğu davalarda uygulanacak usullere dair 1947 tarihli *Crown Proceeding Act*, hem Kraliyet adına hem de Kraliyete karşı açılacak davalardaki usuli işlemleri düzenlemekte olup, dava türleri; Kraliyet adına görev yapan memurların eylemlerinden kaynaklanan haksız fiil sorumluluğu davaları, fikri mülkiyet davaları, ihmal sorumluluğundan kaynaklanan davalar, Kraliyet mülkiyetinde bulunan gemi, uçak gibi malvarlığı ile ilgili davalar gibi oldukça geniş hukuki fiilleri kapsamaktadır.

Kraliyetin taraf olduğu davalar *country court* denilen yerel mahkemelerde, bu mahkemelerin işleyiş esaslarına dair mevzuata göre görülmektedir. Kraliyet tarafından yapılacak temyiz başvuruları ise Yüksek Mahkeme nezdinde yapılmaktadır.

Genel kural, özel hukuk kişileri arasında uygulanacak usulü işlemlerin bu tür davalarda da geçerli olmasıdır. Ancak Kanununun 17. maddesi; Hukuk Hizmetlerinden Sorumlu Bakanın muhtelif kamu kurumları için davalarda görev yapacak *solicitor* (avukat, hukuk danışmanı) listesi tayin edebileceğini öngörmektedir. Bu durumda, listede ismi bulunan avukatlardan seçilen temsilciler davada ilgili kamu kurumunun yanında yer almaktadır.

Kamu kurumları tarafından başlatılacak hukuk davaları, doğrudan kurumun kendisi veya Genel Savcı (*Attorney General*) tarafından açılmaktadır. Kamu kurumlarına karşı açılan hukuk davalarında, kurumun kendisi veya Genel Savcı karşı taraf olarak gösterilmektedir. Davalarda tebligat avukatlara yapılmaktadır.

İngiltere'de avukatlar daha çok hukuk firması yapılanmaları şeklinde meslek icra etmekte olup, "avukat" terimi yerine hukuk danışmanı anlamına gelen "*solicitor*" ve "*barrister*" terimleri kullanılmaktadır.

Solicitor ve barrister olarak tanımlanan hukuk danışmanlığı görevi ise birbirinden farklıdır.

Barrister olarak çalışmak genelde mesleğin ilk aşamasında olmaktadır. Ceza davalarında iddianameyi ve iddianame hazırlığına kadar geçen süreç, barrister önderliğinde yürütülmekte, müteakip yargılama prosedürleri ise solicitor gözetiminde devam etmektedir.

Barrister olarak çalışan hukukçular "*magistrates court*" olarak anılan mahkemelerde savunma ya da soruşturma safhasında görev almaktadır. Barrister, Baronun mesleki etik kurallarına göre hareket etmekte ve ceza davalarında savcı olarak rol üstelendiği durumlarda "Kraliyet Soruşturma Birimi" (*Crown Prosecution Service*) tarafından yönlendirilmektedir. Ceza davalarında davalının aleyhine delilleri ortaya kaymakta, hüküm verme aşamasında ise çok sınırlı fonksiyonu bulunmaktadır.

1974 tarihli Solicitors Act ile hukuki yardım sağlayacak avukatların nitelik ve çalışma koşulları düzenlenmiştir. Söz konusu yasa muhtelif tarihlerde değişikliklere uğramıştır. Yasanın ilgili hükümleri şu şekildedir:

Solicitor olarak çalışmak için "*Law Society*" (Hukuk Topluluğu) tarafından verilmiş bir sertifika (*practising certificate*) ile baroya kayıt olmak gerekmektedir. Law Society, Baro Başkanı ve Lord Chief Justice ile birlikte solicitor olarak çalışan kişilerin alacağı eğitim ile ilgili düzenleme yapmakla yükümlüdür. Solicitor olarak atanmak için alınması gereken sertifika, gerekli eğitimleri tamamlamış ve karakteri ile fiziki elverişliliği bakımından solicitor olarak çalışmasında engel görülmeyen hukukçulara verilmektedir. Hukuk Topluluğu

tarafından düzenlenen sertifika alındıktan sonra ilgilinin baro başkanına yazılı olarak müracaat etmesi gerekmektedir. Başvuruda bulunan kişi ile ilgili tüm bilgiler, Hukuk Topluluğu sicilinde ayrıntıları ile bilgisayar ortamında kaydedilmektedir. İlgilinin, hukuka aykırı herhangi bir davranışı sözkonusu olduğunda sertifikası süresiz ya da geçici olarak geri alınmaktadır. Mesleğe alınma kararının reddine karşı ilgilinin mahkemeye başvuru hakkı bulunmaktadır. Usulüne uygun olarak alınmış sertifika ile solicitor tüm mahkemelerde ve tüm ülke genelinde meslek icra edebilmektedir. Yasada özel bir bölüm altında solicitor olarak çalışan kişilerin mesleki dokunulmazlığı düzenlenmiştir.

Yasal yardım alan kişinin zarar görmesi, zarar görme tehlikesinin olması ya da mali açıdan zarar görmesi hallerinde “*compensation fund*” telafi ödeneği adı verilen fondan Hukuk Topluluğuna başvuruda bulunmak suretiyle yararlanması mümkündür. Solicitor olarak çalışan kişilerin ve varsa bu kişileri çalıştıran işveren konumundaki kişilerin de meslek icrasından dolayı zarar görmemeleri için Hukuk Topluluğu gerekli her tür önlemleri almakla yükümlüdür.

Yeterli görülmeyen mesleki hizmetten dolayı ilgili kişilerin mahkemeye başvurma hakkı tanınmıştır. Bu gibi durumlarda, veya re’sen mesleki uygunsuzluk durumunun saptanması halinde, ilgili kişiye ve çalıştığı firmaya bir bildirim yapılmakta ve duruma göre konuyla ilgili dokümanların gönderilmesi istenilmektedir.

İngiltere’de solicitor ve barrister olarak çalışan kişilerin hakimlik mesleğine geçme hakkı bulunmakta olup, buna dair hükümler 1990 tarihli Mahkemeler ve Yasal Hizmetler Kanununda düzenlenmiştir. 15 yıl barrister olarak çalışan ya da 10 yıl Yüksek Mahkeme nezdinde çalışan kişiler hakim olarak atanabilmektedir. Atamalar Lord Justice tarafından gerçekleştirilmektedir.

Yasal yardım ücreti genellikle devlet tarafından karşılanmaktadır. Buna dair Adli Yardım Yasası bulunmaktadır. Adli yardım dışında, ücret, ilgili kişi ile hukuki yardım sağlayan kişi veya firma arasında düzenlenen sözleşme hükümleri uyarınca kararlaştırılmaktadır.

İRLANDA

Avukat Olabilme Koşulları

İrlanda'da avukat olabilmek için :

- Bir ön sınavdan geçmek veya bundan muaf olmak
- Final sınavını geçmek
- İrlanda Hukukçular Birliği nezdindeki iki aşamalı eğitimlerden geçmek gerekmektedir.
- Birinci aşamada ilgili eğitimleri alıp sınavlardan geçtikten sonra adaylık merkezinde 11 ay süren bir eğitim alınır. Daha sonra yine benzer eğitim ve kurslardan sonra tekrar sınavlara girilir

Üniversite mezunu olanlar ile **hukuk katibi** olarak belli bir süre çalışmış olanlar yalnızca final sınavına girerler ve pratik eğitim aşamasını tamamlarlar.

Üniversite mezunu olmayanlar **sınavlara başvurabilmek için en az 21 yaşında** olmalıdırlar.

Adaylar avukat gözetimindeki stajlarında belli bir ödenek alırlar.

Eğitimler İrlanda Hukukçular Birliği bünyesinde düzenlenir.

Avukatlar İrlanda'da :

- Bireysel kişilere hukuki konularda danışmanlık hizmeti verirler,
- İş adamlarına çok çeşitli alanlarda danışmanlık hizmeti sunarlar,
- Mahkemelerde dava açıp savunma yapabilirler,
- Tahkim veya mahkeme dışı çözümlerde ihtilafları çözümede görev alırlar.
- Alım,satım, finansal kiralama, devir ve temlik işleriyle ilgili hizmet verirler.
- Vergi uyuşmazlıklarını halletmek, vasiyetname hazırlamak ve miras yoluyla geçen malvarlığının yönetimiyle ilgili hizmet sunmak la görevlidirler.
- Avukatlar çok geniş alanlarda hizmet sunduklarından iş dünyasında tercih edilen ve sıklıkla istihdam edilen kişilerdir.

İSPANYA

Avukat Olabilme Koşulları

İspanya’ da avukat olabilmek için şu koşulları sağlamak gerekmektedir;

- İspanyol vatandaşı veya diğer bir AB üyesi ülke vatandaşı olmak,
- Avukatlık yapmaya engel bir hali olmamak,
- İspanya Üniversitelerinden veya denkliği onaylanmış bir yabancı üniversiteden hukuk diplomasına sahip olmak,
- İşyerinin bulunduğu yerdeki Baroya üye olmak.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Avukatlık Kanununun 1.maddesine göre, avukatlık mesleği kamusal nitelik arz eden serbest bir meslektir.

Avukatlar, serbest ve adil rekabet çerçevesinde hareket ederler. Görevlerini ifa ederken ilgili mevzuata ve etik ilkelere riayet etmek durumundadır.

İspanya’da, “danışman avukat” ve “mahkeme avukatı” diye tanımlanabilecek iki tür avukat bulunmaktadır. Danışman avukat, duruşmalara girmeksizin tüm özel ve kamu kesimine hukuki konularda danışmanlık hizmeti sağlayan avukat grubudur. Ücretleri Barolar tarafından belirlenir. Mahkeme avukatları ise; tarafları mahkemede temsile yetkili olan avukatlardır.

Avukatlık ücretleri Adalet Bakanlığı tarafından belirlenir

Avukatlar Genel Konseyi ulusal düzeyde, yerel düzeyde de Barolar, avukatların görevlerini yasalara uygun bir şekilde yerine getirmeleri hususunu denetlemekle görevlidirler.

Avukatlar hizmetleri karşılığında, önceden belirlenmiş veya belirli zaman dilimlerinde periyodik veya hizmet verilen zaman/saat üzerinden hesaplanmış ücreti almaya yetkilidirler.

Bu miktar avukat ile müvekkili tarafından mesleki etik ilkelerini ihlal etmediği müddetçe serbestçe tayin edilebilir.

10 Temmuz 2001 tarihli Avukatlık Yönetmeliği ile avukatlık şirketlerinin kurulması imkanı sağlanmıştır.

İSVEÇ

Avukat Olabilme Koşulları

İsveç'te avukatlık mesleğinin kanuni altyapısını "Avukatlar" başlığı altında İsveç Usul Kanunu'nun 8. Bölümü oluşturmaktadır. Bu Bölüm altında avukatlığın şartları şu şekilde sıralanmıştır:

- "İsveç'te veya Avrupa Ekonomik Alanına üye bir devlette mukim olmak.
- Hukuk alanında hizmet vermeye yönelik eğitim almak ve gerekli meslek sınavlarını geçmek.
- Avukat olarak çalışabilmek için gerekli uygulama ve teori içerikli eğitimleri almış olmak.
- İyi bir itibara sahip olmak.
- Avukatlık hizmetini vermeye engel bir durumu olmamak."
- Tüm bunlara ilave olarak hukuk eğitiminin tamamlanmasından itibaren en az beş yıl süreyle hukuk alanında çalışmış olmak ve
- bu sürenin de en az üç yılını asistan avukat olarak geçirmiş olmak gerekir.
- Vatandaşlık, ikamet ve eğitimle ilgili koşullar Avrupa Birliği üyesi ülkelerin vatandaşları için esnetilebilir.
- Hizmetlerin serbest dolaşımı prensibi gereğince başka bir AB ülkesinde hukuk eğitimi almış kişiler İsveç hukukuna dair bilgisini test eden sınavda başarılı olabilselerse İsveç'te bir baroya kaydolabilirler.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Mesleğini icrada gerekli itina ve hassasiyeti göstermeyen avukatlar Baro tarafından gerekli uyarılar yapıldıktan sonra meslekten ihraç edilebilir. Bu karara ve Baroya kabul edilmeme kararına karşı ilgili avukat veya avukat adayı Yargıtay nezdinde dava açabilir.

İsveç'te davaların avukatla takip zorunluluğu olmadığı gibi, avukat unvanını taşımayan bir kısım kişiler de başkaları adına davaları takip yetkisi bulunmaktadır. Ancak avukatlık unvanı bir takım ayrıcalıklar bahşetmektedir. Örneğin ancak avukatlar mahkemeler tarafından bir müdafî olarak tayin edilebilirler. Her şeyin ötesinde avukatlık unvanı hukuk hizmeti sunma alanında belirli bir kalitenin mevcudiyetini belgelemektedir.

Avukatlar bireysel olarak veya ortaklık şeklinde çalışabilirler. Baronun izni olmadıkça bir avukat, avukat olmayan bir kişinin emrinde çalışamaz. Avukatlar başka meslekten kişilerle (muhasebeciler vb.) ortak iş yapamazlar.

İTALYA

Avukat Olabilme Koşulları

İtalya’da avukat olabilmek için iki yol mevcuttur.

Bunlardan birincisi, bir avukat yanında iki yıl süre ile staj yapılmasıdır. Bu sırada stajyere bir ücret ödenmesi söz konusu değildir. Bu iki yılın usulüne uygun olarak geçirildiğini ispat için duruşmalara katıldığını, tebliğ ettirdiği ve hazırladığı dilekçeleri, çözümlendiği hukuki sorunları gösteren bir dosya bulundurmak ve bunu istendiği zaman yetkililere göstermek zorundadır.

İkinci yol ise, avukatlık okulunda bu iki yılın geçirilmesidir. Bu okula gitmek zorunlu değildir. Her iki şekilde de, iki yıl sonra avukat olabilmek için üç tane sekiz saatlik yazılı ve sözlü sınav başarılmalıdır.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Avukatlar, “genel yetkili avukat” ve “İtalyan Yargıtay’ında temsile yetkili avukatlar” olmak üzere ikiye ayrılırlar.

İtalyan yüksek mahkemelerinde görev yapabilmek için en az sekiz yıllık mesleki deneyimine sahip olunmalıdır.

İtalya’da avukatların ücretleri, Ulusal Avukatlar Konseyi’nin kararıyla belirlenir. Ancak Konsey, Adalet Bakanlığının onayını almak durumundadır. Bakanlık ise, Danıştay ve Bakanlararası Ücret Komitesi’nin görüşünü aldıktan sonra onaylayabilecektir.

Ücretler belirlenirken, uyuşmazlık konusunun değeri, mahkemenin derecesi ve duruşmaların süresi etkili olmaktadır. Her usuli adımda minimum ve maksimum olmak üzere alt ve üst tavanlar belirlenmektedir. Bu tavanların dışındaki ücret anlaşmaları geçersizdir.

LETONYA

Avukat Olabilme Koşulları

Letonya Avukatlık Kanunu uyarınca şu kişiler avukat olarak kabul edilirler:

- a) yeminli avukatlar
- b) yeminli avukat yardımcıları
- c) AB üye ülkelerden avukatlık yapma niteliğini kazanmış AB üye ülke vatandaşları

Yeminli avukat olabilme şartları:

- 1) Letonya vatandaşı olmak
- 2) Kusursuz bir itibara sahip olmak
- 3) 25 yaşına gelmiş olmak
- 4) Devlet tarafından kabul edilen bir hukuk eğitimi almış olmak ve avukatlık yapma niteliğine sahip olmak
- 5) Resmi dili kullanmada kusursuz olmak
- 6) Aşağıdaki alanlardan birinde çalışma tecrübesine sahip olmak
 - a) hakim
 - b) en az iki yıl savcılık, yeminli icra görevlisi ya da yeminli noter
 - c) en az üç yıl yeminli avukat yardımcılığı
 - d) en az üç yıl üniversitede herhangi bir hukuk alanında öğretim görevliliği
 - e) en az beş yıl başka bir hukuki tecrübe
- 7) Yeminli avukatlık sınavını geçmiş olmak (hukuk doktorası olanlarda bu şart aranmaz)

Yeminli avukatlık başvurusu için gereken tüm belgeleri göndermiş aday listesi Letonya yeminli avukatlar konseyi panosuna asılır ve 1 ay içinde bu kişilere ilişkin referans sağlanması için kıdemli yeminli avukatlara ve her mahkeme bölgesindeki yargı idaresine gönderilir.

Bu aşamadan sonra Letonya yeminli avukatlar konseyi başvuruların hepsini inceler ve kanuni gereklilikleri karşılayan başvuruların sınava alınmasına karar verir. Bu sınav en az altı ayda bir yapılır. Sınavı geçenler, avukatlık yeminini ettikten sonra yeminli avukatlar listesine alınırlar.

Yeminli avukat yardımcısı olabilme şartları:

En az 21 yaşında olmanın yanında;

- 1) Yeminli avukat olma şartlarından 2,4 ve 5. şartlara haiz olmak
- 2) Adayın yanında çalışmasına rıza gösteren yeminli avukatın adının bildirilmesi gerekmektedir.

Yeminli avukatlar mesleki aktivitelerinde finansal olarak bağımsızdırlar. Bireysel ya da diğer yeminli avukatlarla ortak olarak çalışabilirler Gelir ve giderlerinin muhasebesini kendileri yaparlar.

LİTVANYA

Avukat Olabilme Koşulları

18 Mart 2004 tarihli Avukatlık Kanunu'na göre avukat olabilme şartları şu şekildedir:

- 1) Litvanya vatandaşı ya da AB üyesi ülke vatandaşı olmak
- 2) Hukuk lisans ya da yüksek lisansına sahip olmak
- 3) En az 5 yıllık hukuk alanında görev yapmak ya da en az iki yıl avukat yardımcılığı yapmak
- 4) Yüksek ahlaklı olmak
- 5) Resmi dili iyi kullanıyor olmak
- 6) Avukatlık sınavını geçmiş olmak
- 7) Avukat olmaya engel bir sağlık probleminin olmaması
- 8) En az 7 yıllık hakimler ya da doktora derecesine sahip olanlar için 6. madde uygulanmaz.

Avukatlık sınavı yılda en az 4 kere yapılır. Başvuranın başvurusundan itibaren en fazla 3 ay içerisinde sınava alınması zorunludur. Sınavı geçen avukatlar, avukat yemin ettikten sonra ve mesleki hukuki sorumluluğa karşı avukat ya da avukat ortaklığı sigortası yaptırdıktan sonra Litvanya görevdeki avukatlar siciline kayıt olabilirler.

Avukatlar bireysel, ortaklık ya da şirket şeklinde mesleklerini icra edebilirler. Herhangi bir davada, müvekkilleri ile bir avukatlık sözleşmesi yapmak zorundadırlar. Sözleşmede ücret konusunda bir sınırlama söz konusu değildir ancak bu ücret, davanın karmaşıklığı, avukatın nitelikleri ve tecrübesi, müvekkilin finansal durumu ve diğer faktörler göz önünde bulundurularak belirlenir.

Avukat yardımcılığı şartları:

- 1) Litvanya vatandaşı ya da AB üyesi ülke vatandaşı olmak
- 2) Hukuk lisans ya da yüksek lisansına sahip olmak
- 3) Yüksek ahlaklı olmak
- 4) En az 5 yıllık mesleki tecrübesi bulunan halihazırda görevde ve herhangi bir disiplin cezası almamış bir avukatın adayın yanında eğitim görmesine rıza göstermiş olması
- 5) Avukat yardımcısı olmaya engel bir sağlık probleminin olmaması

Yukarıdaki şartları taşıyan kişilerin başvurusu Baro tarafından incelenip kabul edilirse, Litvanya avukat yardımcılığı siciline kayıt olurlar.

LÜKSEMBURG

Avukat Olabilme Koşulları

10.08.1991 tarihli Avukatlık Kanunu, avukatlık mesleğine kabul şartlarını ortaya koymaktadır. Buna göre;

- Baro'ya kayıt olabilmek için, en az 4 yıl eğitim veren bir hukuk fakültesinden mezun olmak gerekmektedir.
- Baro'ya kabul kararı, yazılı bir sınav sonrası Baro Konseyi tarafından alınmaktadır.
- Kişi kabul edildiği takdirde, öncelikle Baro avukat siciline avukat olarak kaydı yapılacaktır.
- Bu aşamadan sonra, 2 yıl süreyle en az 5 yıllık kıdemli avukatlık yapmakta olan bir avukatın yanında eğitim görecektir. Bu süreçte, kendisine verilen davalarda mahkemede avukat olarak görev yapabilecektir.
- Bu staj süresi ardından ve bu eğitime ilişkin final sınavını geçtikten sonra, Baro görevdeki avukatlar siciline, görevdeki avukat olarak kaydı yapılacaktır.

MACARİSTAN

Avukat Olabilme Koşulları

Macaristan’da avukatlık yapmak için aşağıdaki şartları taşımak gerekmektedir:

- Macar vatandaşı olmak
- Sabıka kaydı bulunmamak
- Hukuk fakültesi mezunu olmak
- Baro sınavında başarılı olmak
- Sorumluluk sigortası yaptırmış olmak
- Full-time avukatlık mesleği icra etmeye uygun bir büroya sahip olmak
- Kamu hizmetlerinden yasaklı olmak, barodan atılmış olup üzerinden 10 yıl geçmemesi, yaşam şekli itibariyle avukatlık mesleğine uygun olmamak gibi avukatlığa engel olan özellikleri taşımamak
- Yemin etmek

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Avukatlar rutin görevlerinin yanı sıra aşağıda belirtilen hizmetleri sağlamaya yetkilidirler:

- Vergi danışmanlığı
- Sosyal güvenlik danışmanlığı
- Finansal ve diğer işkolları ile ilgili danışmanlık
- Emlak acentesi
- Patent bürosu
- Arabuluculuk hizmetleri
- Hakemlik
- Lobi faaliyetleri yürütmek

Ancak avukatlar başka birinin yanında istihdam edilemeyecekleri gibi; noter, kamu görevlisi veya belediye başkanı olarak görev yapamazlar. Ayrıca kişisel olarak katılımcı olacakları ve sınırsız finansal sorumluluklarının bulunacağı girişimcilik faaliyetlerinde bulunamazlar.

Avukatlar hizmetlerinin karşılığında ücret almak ve masraflarını karşılatmakta serbesttir. Aynı şekilde alacakları ücreti de serbest bir şekilde belirleyebilirler.

Avukatlar mesleki faaliyetleri sonucu neden oldukları zararı tazmin etmekle yükümlüdürler. Bunun için de sorumluluk sigortası yaptırmaları gereklidir.

Avukatlar hukuk yönetmeliklerinde veya etik kurallarda belirtilen yükümlülüklerine kusurlu bir biçimde aykırı davrandıkları takdirde haklarında disiplin soruşturması başlatılacaktır. Soruşturma sonunda kınama, para cezası veya barodan kaydın silinmesi cezası ile cezalandırılabilirler.

Avukatlar bireysel olarak kendi bürolarında faaliyette bulunabilecekleri gibi, hukuk firması kurarak da yine tek başlarına veya ortaklık şeklinde faaliyet gösterebilirler.

POLONYA

Avukat Olabilme Koşulları

Avukatlık Meslek Kanununun 65.maddesine göre;

- Kkamu haklarından yararlanmaya ehil olan,
- Hukuk alanında lisans (5 yıl) ve yüksek lisans diploması bulunan,
- 3 yıl süren stajyerliği bitirip
- Baro sınavını geçen herkes avukat olabilir.
- Sınavı geçen bir aday sınavın ilanından itibaren 2 yıl içerisinde Baroya avukat olarak kaydını isteyebilir.
- Sınav Adalet Bakanlığının atadığı Komisyon tarafından yapılır.
- Sınav Adalet Bakanının belirlediği bir günde senede bir kez yapılır.
- Ancak bu sınav hükmü daha önce hakimlik ve savcılık sınavını geçmiş veya hukuk doktorlarına uygulanmaz.
- Her bir baro 30 gün içerisinde baroya kabul edilen veya edilmeyen avukatlara ilişkin Adalet Bakanlığına bildirim yapar. Bakanlık idari bir işlemle kabul edilen avukata itiraz edebilir.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Aranan koşulları sağlayarak Baroya kabul edilen bir avukat kendi başına veya bir hukuk firmasında mesleğini icra edebilir.

Ancak hukuk fakültesinden mezun olup da yüksek lisans diploması olan kişiler bir hukuk firmasında çalışabilir ve fakat tek başlarına hukuk firması kuramazlar. Sadece hukuki hizmetler sunan bir kişi addedilirler ve mahkemelerde müvekkillerini temsil edemezler.

Yukarıda belirtilen koşulları yerine getirerek Baroya kabul edilen avukatlar mahkemelerde müvekkillerini temsil edebilirler.

Bir hakim veya savcı mesleği bıraktıktan iki yıl içerisinde en görev yaptığı mahkemenin yargı çevresinde 2 yıl süreyle avukatlık yapamaz. Bu kural Yüksek Mahkemeler ile Başsavcılıklardan ayrılan hakim ve savcılara uygulanmaz.

Eğer bir avukat yargı mensubu veya emniyet mensubu olursa kayıtlı olduğu Baro bu kaydı siler. Dolayısıyla avukatlık hakimlikle bağdaşan bir iş olarak görülmemiştir.

PORTEKİZ

Avukat Olabilme Koşulları

Portekiz’de avukatlık yapabilmenin ilk şartı bir hukuk fakültesi mezunu olmaktır. Avukatlık öncesinde belirli bir deneme süresinin tamamlanması gerekmektedir birlikte hukuk fakültesi öğretim üyeleri ve doktor unvanına sahip olanlar için böyle bir süre istenilmemektedir.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Avukatlar, avukatlık mesleğiyle bağdaşmayan iş ve görevlerde bulunamazlar. 3.740 Euro’yu aşan hukuk davalarında ve yüksek mahkemeler önüne gelen davalarda ve temyizlerde avukatla temsil edilmek şartı bulunmaktadır.

ROMANYA

Avukat Olabilme Koşulları

Avukatlık mesleği yalnızca baroya kaydolanlarca yapılabilmektedir. Avukatlar hukuk büroları, ortak hukuk büroları, profesyonel şirketler şeklinde veya sınırlı sorumlu profesyonel şirketler şeklinde faaliyet gösterebilirler.

Romanya vatandaşı olup medeni ve siyasi hakları kullanabilenler, hukuk fakültesi mezunu veya hukuk doktoru unvanına sahip olanlar, sağlık koşullarını taşıyanlar avukat olarak avukatlık mesleğini yapmak üzere baroya kaydolabilirler. Yabancı uyruklu avukatlar Romanya dili ve hukuku hakkındaki sınavlardan geçerek mesleklerini icra edebilirler ancak mahkemeler önünde yazılı ve sözlü savunma yapamazlar. (AB vatandaşları hariç. Onlar için farklı ve detaylı hükümler var)

Mesleğe kabul baronun yaptığı bir sınavla mümkündür. Mesleğin başında iki yıllık bir staj süresi bulunmaktadır. Bu sürede de aday olarak hukuk mahkemeleriyle sınırlı olarak mesleği icra edebilmektedirler. Bu sürenin sonunda girilmesi zorunlu olan bir sınav bulunmaktadır.

Avukatlık mesleği dışında, doğrudan ticari faaliyet veya ücretli başka bir iş yapmak meslekle uyumlu olmadığından yasaklanmıştır (Eğitim-öğretim, tahkim vs. hariç). Avukatların zorunlu olarak mesleki sorumluluk sigortası yaptırılması gerekmektedir.

SLOVAKYA

Avukat Olma Koşulları

Slovak Avukatlık Mesleği Hakkında Kanun ("Legal Profession Act") hükümlerine göre avukatlık yapabilmek için aşağıda belirtilen şartları taşımak gereklidir:

- Yasal işlemleri kendi başına yapma ehliyetine sahip olmak
- Slovakya hukuk fakültelerinde birinden ya da denkliği kabul edilmiş bir ülkenin hukuk fakültesinden master derecesi sahibi olmak
- En az 3 yıl stajyer avukat olarak çalışmış olmak
- Baro sınavında başarılı olmak
- Barodan ya da stajyer avukat listesinden atılmasını gerektirecek bir disiplin soruşturması geçirmemiş olmak
- Dürüst bir kişiliğe sahip olmak
- Baroya kabul edildiği tarih itibariyle başka birisinin yanında istihdam edilmiyor olmak
- Yemin etmek

Dürüst bir kişilikten kastedilen adayın kasti bir cürüm işlememiş olması, sabıka kaydının bulunmaması, dürüstlüğü ve performansı konusunda hakkında makul şüphenin bulunmamasıdır.

Baro ayrıca üniversitelerdeki hukuk profesörlerini ve yardımcı profesörleri yemin etmek şartıyla doğrudan avukatlık yapma hakkı tanıyacaktır. Aynı şekilde hakimlik, noterlik veya savcılık sınavları Baro sınavına eşdeğer sayılacak, bu sınavlardan birisini geçmiş olanlar sınavdan muaf tutulacaktır.

Stajyer avukat olmanın şartları ise şu şekildedir:

- Yasal işlemleri kendi başına yapma ehliyetine sahip olmak
- Slovakya hukuk fakültelerinde birinden ya da denkliği kabul edilmiş bir ülkenin hukuk fakültesinden master derecesi sahibi olmak
- Bir avukatın yanında çalışıyor olmak
- Dürüst bir kişiliğe sahip olmak

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Avukatlar mesleklerini kendi açacakları bürolarında ferdi olarak icra edebilecekleri gibi; diğer avukatlarla ortaklık kurmak suretiyle; ticari olmayan bir ortaklığa ortak olmak suretiyle; sınırlı sorumluluğu bulunan bir ortaklığa genel ortak olmak suretiyle veya sınırlı sorumluluğu olan bir avukatlık şirketinde şirket yöneticisi olmak suretiyle de icra edebilirler.

Ortaklık kurarak çalışacak avukatların ortaklığında avukatlık mesleğinden olmayanlar yer alamaz.

Avukatlar mesleklerini icra ederken müşterilerinin haklarını korumak, yasal menfaatlerini geliştirmek, kanuna uygun olan talimatlarını yerine getirmekle yükümlüdür.

Avukatlar sınırlama olmadan Slovakya'nın her yerinde avukatlık yapabilirler. Uluslararası anlaşmalara uygun şekilde başka ülkelerde de avukatlık yapmaları mümkündür.

Avukatlar mahkemeler tarafından yapılan zorunlu görevlendirmeler hariç olmak üzere avukatlık hizmeti sunmayı reddedebilir.

Avukatlar ücret karşılığında hizmet sunarlar ve makul bir meblağı peşin olarak talep edebilirler. Avukatlık ücreti haricinde yaptıkları harcamaların (mahkeme masrafları, ulaşım, telefon masrafları, uzman görüşü ücreti, çeviri ücreti gibi) karşılanmasını da talep ederler.

Avukatlar normalden daha düşük ücret talep edebilecekleri gibi hiç ücret almadan da hizmet sunabilirler.

Avukatlar mesleklerini icra ederken sebep oldukları zarar için müvekkillerine karşı sorumludurlar. Ancak avukat azami gayreti göstermesine rağmen zararın kontrolü dışında oluştuğunu ispatlayabilirse sorumlu olmaktan kurtulabilir.

Baronun belirlediği meslek kurallarını ihlal ederek görevini kötüye kullanan avukatlar hakkında disiplin soruşturması başlatılır ve sonucuna göre yazılı kınama, aleni kınama, para cezası, geçici görevden uzaklaştırma veya baro levhasından kaydının daimi silinmesi cezalarından biri ile cezalandırılır.

SLOVENYA

Avukat Olabilme Koşulları

Slovenya’da avukatlık yapmak için aşağıdaki şartları taşımak gerekmektedir:

- Slovenya vatandaşı olmak
- Sağlıklı olmak
- Slovenya üniversitelerinden veya denkliği kabul edilen ülke üniversitelerinden birinin hukuk fakültesinden mezun olmak
- Avukatlık sınavında başarılı olmak
- Hukuk fakültesinden mezun olduktan sonra en az bir yılı bir avukatın yanında olmak üzere 4 yıl süreyle hukukla iştigal etmek
- Slovenya diline hakim olmak
- Avukatlık mesleğini icra edebilecek kadar güvenilir birisi olmak
- Avukatlık mesleğini icra etmek için gerekli malzeme ve tesise (equipment and premises) sahip olmak.

Avukatlık mesleğini icra edebilecek kadar güvenilir birisi olmaktan kastedilen; ahlaken avukatlık yapmayı hak etmeyecek bir suçtan mahkum olmamak veya avukatlık mesleğini adaletli ve itinalı bir biçimde yapamayacağı sonucu çıkarılacak davranışlarda bulunmamaktır.

Hakim ve savcılar, en az 1 yıllık avukat yanında çalışma şartından muaftır.

Belli bir dalda master yapmış olan avukatların talebi üzerine, o dalda en az 5 yıldır faaliyette bulunmaları koşuluyla “uzman avukat” unvanı verilebilir.

Hukuk fakültesi mezunları en az bir yıl bir avukat yanında öğrencilik yapmak durumundadır. Bu bir yılın ardından, stajyer avukat olarak avukatların yanında ya da hukuk firmalarında çalışmaya hak kazanırlar. Bu sırada iş sözleşmesi ile çalışırlar ve belli bir ücret alırlar. Üç yılın ardından sınavda başarılı olmaları durumunda da bağımsız avukatlık yapmaya hak kazanırlar.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Avukatlar kendilerine başvuran müşterileri temsil edip etmeyeceklerine serbestçe karar vereceklerdir. Avukatlar kendi açacakları bürolarda bireysel olarak çalışabilecekleri gibi hukuk şirketi içerisinde de faaliyet gösterebilirler.

Hükümet daireleri, kamu gücü kullanan örgüt ve kişiler, avukatların dosyaları ile ilgili istedikleri bilgileri sağlamakla yükümlüdür. Özel yasalarla sadece belirli yetkililerin erişimine izin verilen kişisel veriler hariç olmak üzere avukatlar, müşterilerini temsil kapsamında veritabanı yöneticilerinden kişisel veri talebinde bulunmaya yetkilidirler.

Avukatlar yapmış olduğu işin karşılığında ücret alma ve yaptıkları masrafların karşılanmasını isteme hakkına sahiptir. Avukat ücretleri Barolar Birliği ve Adalet Bakanı tarafından birlikte kararlaştırılır. Avukatların müşterileri ile anlaşmaları ve yazılı hale getirmeleri şartıyla belirlenen bu ücretten daha yüksek bir ücretin avukata ödenmesi mümkündür. Avukatlar müvekkiline iletmek üzere aldığı paradan kendi ücretini kesme hakkına sahiptir.

Avukatların, avukatlık yaparken aşağıdaki işleri yapmaları mümkün değildir:

- Bilim, eğitim, sanat ve gazetecilik hariç başka bir meslek icra etmek

- Ücretli kamu hizmeti yapmak
- Noter bürosu işletmek
- Şirket yönetimine dahil olmak
- Avukatlık mesleğinin bağımsızlığına ve saygınlığına yakışmayacak başka işler yapmak

Avukatlar, stajyer avukatlar ve avukatlık öğrencileri mesleklerini itina ile yapmak zorundadır, aksi takdirde disiplin sorumlulukları doğacaktır. Disiplin soruşturması sonunda uyarı, kınama, para cezası, avukatlık mesleğini yapma hakkından yoksun bırakılma cezaları ile cezalandırılabilirler.

Avukatların reklamlarını yapmaları yasaktır, yasağa uymayanlar yüksek para cezaları ile cezalandırılmaktadır.

YUNANİSTAN

Avukat Olabilme Koşulları

Yunanistan'da avukat olabilmek için öncelikle hukuk fakültesi mezunu olmak gerekir ki, Yunanistan'da girilmesi en zor fakültelerden birisi hukuk fakültesidir. Hukuk eğitim 4 yıldır. Yabancı bir ülkede hukuk eğitimi alan kişilerin diplomasının tanınması için ilave bir sınava tabi tutulması gerekmektedir.

Avukatlık staj süresi 18 aydır ve bir avukatlık bürosu denetiminde yürütülen bu staj süresince stajyerler en az 30 defa duruşmaya katılmalıdırlar. Staj süresinin tamamlanmasının ardından stajyerler yazılı ve sözlü olmak aşamaları olan bir sınav sürecine tabidir. Sınavlar barolar tarafından organize edilir. Yazılı sınavdan 10 üzerinden 6 puan alan stajyerler, halka açık olan ve jüri heyetinde hakim, savcı ve avukatların olduğu ve bunların da doğrudan sorular yönelttiği bir mülakata girerler.

Avukatlık sınavına girme yaşı maksimum 35'dir.

Avrupa Birliği üyesi devletlerin vatandaşı olan avukatların Yunanistan'da çalışmalarına 98/5 sayılı Topluluk Direktifi gereğince izin verilmektedir. Ancak bu hakka sahip olmak için söz konusu yabancı avukatların en az üç yıl boyunca Yunanistan'da bir hukuk bürosunda çalışmaları gerekmektedir. Bu süre zarfında yabancı avukatlar ancak bir Yunan avukatın kendisine eşlik etmesi durumunda mahkemelerde müvekkillerini temsil edebilirler.

Mesleğin İcra Şekline ve Ücretler Hakkında Bilgiler

Yunanistan'da avukatlık mesleği; disiplin hukuku, ücretler, mesleki ilerleme gibi konuları kapsayan 1954 yılında yürürlüğe giren Avukatlık Kanunu altında düzenlenmiştir. Ayrıca avukatların uyması gereken Mesleki Davranış Kuralları ve her baronun belirlediği kurallar da avukatlar için bağlayıcıdır. Yunanistan'da avukatlar mesleğe başladıklarında önce sadece ilk derece mahkemelerinin yetki alanı altında kalan işlere bakabilmektedirler. Daha sonraları, görev yaptıkları süre ve aldıkları davaların özelliklerine göre istinaf ve temyiz mahkemelerinde de temsil yetki ve hakkını elde edebilmektedirler.